

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiun
„BISERICA și ȘCOLA.“

Far banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 3/1901.

Circular

către P. T. membri ordinari și adhoc ai Sinodului
protopresbiteral ort. român din tractul Hălmgagiului.

În urma mandatului primit dela Ven. Consistor
diecesan ort. român din Arad sub Nr. 2349/1901
Plen. și în conformitate cu dispozițiunile §-lui 42
și 51 din Statutul organic și a §-lui 15 din Regu-
lamentul pentru procedură la alegerea de protopres-
biter, — convoc prin aceasta Sinodul protopres-
biteral electoral înmulțit al tractului Hăl-
magiu la ședință pe 22 Maiu (4 Iunie) a. c.
la 8 ore a. m. în Sf. Biserică ort. română din
Hălmgaiu.

Sinodul acesta va avé să aleagă protopresbiter
nou în locul binemeritatului șef al aceluia tract Ioan
Groza, trecut acum în statul pensiunei.

La acea ședință sunt prin aceasta invitați toți
P. T. membri ordinari și adhoc ai Sinodului proto-
presbiteral.

Chișineu, 7/20 Maiu 1901.

Dr. Ioan Trailescu,
ppresbiter, comisar consistorial.

Dușmanii bisericii române.

Iesuiții din Blaj sunt foc supărați pe „Biserica
și Școala“ și pe „Foia Diecesană“ din Caransebeș,
căci, vezi Doamne, ne-am atinge de corzile delicate ale
papismului. Pe noi în special ne onorează cu tit-
lul de „veninoși“ notoriei, mielușei de ei.

Ba că nu vom săruta mâinile sacrilege cari fal-
sifică trecutul și profanează prezentul cu inscenarea
răsboiului religios între frați chiar în cele mai grele
timpuri, din câte a ajuns neamul românesc!

Din grad în grad v'ați depărtat de biserica stră-
moșească, încât astăzi vorba voastră: întâiu catolic
apoi Român! Și totuși barba și haina lungă și ritul
românesc l'ați păstrat, — când sunteți între popor,
dar' fericiți sunteți numai atunci, când în depărtare
serviți la altare străine și vă sorțiți la splendoarea
din Strigon, ear' intrarea în biserica ortodoxă română
o socotiți de păcat.

Românismul nu are altă însemnătate pentru voi,
decât să-l folosiți de ademenire la proselitism, să
puteți zice: uitați-vă, și aceasta este biserica românească;
când însă e vorba de școala românească orto-
doxă, ziceți: haideți la noi, că la noi nu trebuie să
plătiți cult, că ne susține statul școala. Adecă ro-
mânismul vostru înseamnă în viața practică destruc-
țiunea corpului național. Aceasta este morala prin-
cipiului iesuitic: mai 'nainte catolic apoi român.

Simulați durere de neam! De ce dar' îl în-
vrăjbiți atunci când toată suflarea ar trebui să fie în-
dreptată spre consolidarea internă? Pentru-că nu sun-
teți Români, ci catolici; dar' nici catolici după rindu-
iala Romei, ci după rinduiala vaszariană.

Ei, ei, cum vă smeriți de a ști în ce chip v'a
dat Vaszary pe tipie și totuși „sfânta unire“
poate să se împace cu toate, — românismul e nu-
mai mască.

Ne imputați concubinatele din Banat; și de, că
ele infloresc chiar cu știrea preoțimei. Așa? Haid' să
ne batjocorim acum și credincioșii! Par-că d-lor nu
cunosc influențele tovarășilor lor cari produc ano-
maliiile din viața socială-modernă? — Și preoții no-
stri nu sunt „păstori“ ci „belitori“, zic d-lor. Apoi
de, preoții noștri trăesc dela popor, pe care îl slu-
gesc. Dar' ai voștri trăesc din răbdări frunte? ei nu
iau stole, și apoi pe deasupra „missele“ grase din
cari se fac și capitaliști unii, nu tocmai în mod cin-
stit, precum s'a descoperit mai de aști ani printr'un
scandal public al speculei de „misse“, în sinul cle-
rului gr.-catolic. Nimic nu este mai ușor decât cu
buzunarele pline de gologani veniți din străinătate pe

„sfintele misse“ să-ți bați joc și să hulești pe confratele tău care e avisat la dinarul credinciosului.

Altfel, vorbă să fie: acest popor a stat 2000 ani pe acest pământ, condus de preoțimea ortodoxă, și era viguros și încheșat într'un trup, până când nu s'a ivit „papismul“ între el, care l'a divizat și acum prin intrigi caută să-l distrugă niște ordinari agenți provocători.

Sinodul Eparchial.

Ședința VII.

S'a ținut în Arad la 12/25 Aprilie 1901. orele 9 a. m. în sala mare seminarială.

Președinte: Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecesan Iosif Goldiș. — Notar: Dr. George Popa.

Nr. 98. Se cetește protocolul ședinței a V-a și se autentică.

Nr. 99. Înaltul presidiu prezintă:

Rugarea comunei bisericesti Ohaba-Sârbească în care cere iertarea contribuțiilor de 2 și 4 fileri și aucta școlară în sumă de 269 cor. 62 fl.

se predă comisiunii petiționare.

Nr. 100. Deputatul Dr. Ioan Suciș adresează P. S. Sale Dlui Episcop următoarea interpelare:

„Având în vedere greaua încurcătură provenită din cumpărările de realități din fondul preoțesc pe seama unor comune bisericesti din tractul Lipovei, care ne amenință cu pierderea capitalelor vârsate;

având în vedere, că între atari împrejurări este la loc a se scruta, că sub ce titlu s'a cheltuit fiecare crucer asemnat din cassa consistorială pe contul și în sarcina respectivelor comune bisericesti;

având în vedere, că pe contul uneia dintre comunele respective, pe contul comunei bisericesti Cuveșdia i-sa asemnat d-lui protopop Voicu Hamsea o sumă de 1000 fl., sub titlu de spese și onorar pentru mijlocirea cumpărării unui complex de pământ dela erar;

având în vedere, că această asemnată s'a făcut numai pe baza unui conclud al comitetului parochial, fără ascultarea Sinodului parochial și fără ca acele preținse spese să fie specificate în regulă: am onoarea a adresa către Înaltul Presidiu următoarea interpelațiune:

1. Are P. S. Sa știre despre acest cas de onorare a dlui protopop Voicu Hamsea pentru „fatigiile sale“ avute cu atinsa mijlocire de cumpărare de realități?

2. Este P. S. Sa decis a ordona scrutarea actelor respective și încât s'ar constata, că asemnarea sumei de 1000 fl. s'a întemplat cu încunjurarea Sinodului parochial și astfel cu călcarea Statutului organic și în lipsă de specificare în regulă;

3. Este P. S. Sa decis a ordona revenirea Con-

sistorului asupra acelei afaceri și clarificării lucrului, ca astfel — dacă dlui protopop îi competează de drept întreaga sumă licuidată — să se constate aceasta în mod legal și neindoiș, ca la timpul său Sinodul parochial din Cuveșdia să nu poată denega restituirea acelei sume de 1000 fl., esolvite pe contul ei, — ear dacă dlui protopop nu i-a competat pe întreg, ori în parte aceea sumă, atunci să se iee toate dispozițiile legale pentru restituirea capitalului respectiv, dimpreună cu toate accesoriile sale?“

La interpelare P. S. Sa Dl Episcop Iosif Goldiș deslușește, că casul sulevat de interpelant s'a întemplat în anul 1891, va se zică atunci, când P. S. Sa nu era în fruntea acestei diecese, deci Pre S. Sa nu poate avea responsabilitatea; va iniția însă cercetarea afacerii și intrucât s'ar dovedi, că nu s'au observat formele legale cu ocaziunea votării onorariului, se va îngriji, ca cauza să fie relevată în Consistor.

După reflecșiunile făcute din partea deputatului Voicu Hamsea, care încă dorește cercetare, interpelantul Dr. Ioan Suciș se declară mulțămît cu răspunsul P. S. Sale, ear Sinodul

il ia spre știre.

Nr. 101. Deputatul Dr. Aurel Halic solicează esecutarea concludului sinodal 36/900 în meritul amplificării Regulamentului pentru alegerile deputaților sinodali, votat în anul 1884 și după clarificările date

se ia la cunoștință și se invită Consistorul a termina revisiunea pe proxima sesiune.

Nr. 102. Urmează continuarea referadei comisiunii școlare asupra raportului senatului școlar dela Consistorul din Arad. Raportează Ioan Russu Șirianu, și referitor la punct. II. al raportului, comisiunea recomandă Sinodului spre primirea și îndeplinirea cererii Consistorului, de a se spori cu 400 cor. anual speșele de esmisiuni și inspecțiune școlară.

Se predă comisiunii epitropești.

Nr. 103. Referitor la punctul VII. al raportului, comisiunea recomandă spre primire propunerea Consistorului aradan, de a se pune internatul din Beiuș sub jurisdicțiunea sa, ear Sinodul enunță ca conclud, că:

Internatul din Beiuș se subordonează jurisdicțiunii Consistorului din Arad.

Nr. 104. Raportorul comisiunii școlare, deputatul Ioan Russu Șirianu cetește raportul senatului școlar dela Consistorul din Oradea-Mare, care la propunerea comisiunii

se ia la cunoștință în general și în special.

Nr. 105. În legătură cu punctul XIII. din raport, referitor la pedecilo, ce le intimpină inactivarea Reuniunii învățătoresți din Bihor

Sinodul roagă pe P. S. Sa Dl Episcop diecesan și pe P. C. Sa Dl Vicar-președinte al Consistorului orădan, ca să intrevină la locurile competente pentru delăturarea pedecilor esistente.

Nr. 106. Atât pentru a se crea o uniformitate, cât și pentru că s'a aflat de salutară instituirea comisarilor de esamene, practică pe teritoriul Consistorului din Arad, comisiunea propune ear' Sinodul decide, ca

instituirea de comisari și ospitanți pentru esamene pe viitor să se aplice și pe teritoriul Consistorului din Oradea-Mare.

Nr. 107. La propunerea comisiunii Sinodul îndatorează Consistorul din Oradea-Mare, ca în raportul anului viitor să dea informațiuni și privitor la salariile învățătoarești.

Nr. 108. Referitor la frecventarea școalelor se invită Consistorul orădan, ca să continue și mai departe a aplica mijloacele coercitive în interesul regulei frecventări.

Nr. 109. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii organizatoare și raportul Ioan I. Papp cetește raportul Consistorului plenar din Arad și din Oradea-Mare, cari

se iau la cunoștință în general și în special.

Nr. 110. Referitor la recursul mai multor credincioși din B.-Comloș dat în contra concludului Sinodului protopopesc tractual, relativ la strămutarea sediului protopopesc dela B.-Comloș la Sân-Nicolaul Mare, la propunerea comisiunii organizatoare

recursul se releagă Consistorului din Arad spre rezolvire competentă.

Înaltul Presidiu ridică ședința și proxima ședință o anunță pe azi după amiază la orele 4.

Acest protocol s'a cetit și autenticat în ședința a IX. ținută la 13/28 Aprilie 1901.

Iosif Goldiș, m. p.
Episcop președinte.

Dr. George Fopa, m. p.
notar.

Ședința VIII.

S'a ținut la 12/25 Aprilie 1901. orele 4 d. a.

Președinte: Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecesan Iosif Goldiș. — Notar: *Dr. Alesandru Marta.*

Nr. 111. Se cetește protocolul ședinței a VI-a și se autentică.

Nr. 112. Înaltul presidiu presintă rugarea deputatului Nicolae Roxin, pentru a i-se da concediu pe restul sesiunii.

I-se acordă.

Nr. 113. Urmează referada comisiunii epitropești prin raportul George Popovici, protopopul Șiriei, care cetește raportul general al Consistorului Orădan despre activitatea sa din anul 1900 și-l recomandă a se lua la cunoștință.

Sinodul ia la cunoștință raportul.

Nr. 114. Se purcede la desbaterea specială a raportului și punctele 1, 4, 6 și 7 ale acestui raport la propunerea comisiunii

Sinodul le ia la cunoștință.

Nr. 115. La punctul 2 din raportul general, referitor la administrarea contribuțiilor eparchiale, comisiunea propune și Sinodul decide :

a se lua la cunoștință și a se avisa Consistorul ca să continue încassarea ; ear' în ce privește ștergerea sumei de 862 cor. 70 fil., încât Sinodul sub N-rul 59/900 a încuviințat ștergerea sumei de 329 fl. 44 cr. (658 cor. 88 fil.) și nu 862 cor. 70 fil. Consistorul se îndrumă, ca pentru diferența de 203 cor. 82 fil., să ceară încuviințarea ștergerii.

Nr. 116. La punctul 3 din raportul general referitor la încassarea și administrarea sidocsiei episcoposti

Sinodul ia la cunoștință raportul, avisând Consistorul a purcede la încassare conform concludelor sinodale anterioare.

Nr. 117. La punctul 5 din raportul general referitor la evidența despre starea averilor bisericesti, școlare și fundamentale

Sinodul îndrumă Consistorul, ca pe viitor să arate creșterea, eventual scăderea acelora în relațiune cu anul premergător.

Nr. 118. Raportul comisiunii epitropești cetește raportul special al Consistorului Orădan, despre administrarea și încassarea taxelor la fondul preoțesc pe anul 1900. Comisiunea propune ear' Sinodul

ia la cunoștință raportul și îndrumă Consistorul ca la încassare să purceadă cu toată rigoarea.

Nr. 119. Raportul comisiunii epitropești presintă socoata Consistorului orădan de pe anul 1899, care prin concludul Sinodului 61/900 s'a restituit spre coregere și la propunerea comisiunii

Sinodul ia la cunoștință socoata cu :

1. percepțiunea :	11830 fl. 86 cr.
2. eroğațiunea :	10700 „ 50 „
remanență :	1130 fl. 36 cr.

Nr. 120. Comisiunea presintă socoata Consistorului orădan de pe anul 1900. Comisiunea aflând spesarea nepreliminată de motivată propune și

Sinodul ia la cunoștință socoata cu :

1. percepțiunea :	26030 cor. 15 fil.
2. eroğațiunea :	26985 „ 97 „
supraeroğațiune :	955 cor. 82 fil.

Nr. 121. Se presintă raportul Consistorului orădan referitor la socoata fundațiunii Zaharie Mihoc de pe anul 1899, care prin concludul 62/900 a fost restituită spre coregere. Comisiunea constată în urma censurării sale, că socoteala e corectă, propune și Sinodul

ia la cunoștința cu percepțiunea :	4841 fl. 91 cr.
eroğațiunea :	160 „ —
restul de :	4681 fl. 91 cr.

Nr. 122. Tot comisiunea epitropească presintă raportul Consistorului orădan referitor la socoata :

a) fundațiunea Zaharie Mihoc de pe anul 1900.	
1. percepțiunea :	9695 cor. 89 fil.
2. eroğațiunea :	320 „ — „
restul :	9375 cor. 89 fil.

b) fundațiunea George Lazar și soția, de pe anul 1900 :

1. percepțiunea :	2874 cor. 35 fl.
2. erogatiunea :	— " — "
	restul :	2874 cor. 35 fl.

c) fundațiunea Teodor Oncea de pe anul 1900 cu :

percepțiunea :	1498 cor. 47 fl.
erogatiunea :	— " — "
	restul :	1498 cor. 47 fl.

La propunerea comisiunei, aceste socoți Sinodul le ia la cunoștință.

Nr. 123. Comisiunea epitropească prezintă raportul Consistorului din Arad Nr. 492 și 493/900 referitor la censurarea socoților fundațiunei „Zsiga“ din Oradea-Mare de pe anii 1896/97 1897/98, 1898/99.

Comisiunea propune a se lua la cunoștință și anume :

A) pe anul 1896/97

cu venitele de :	6149 fl. 73 cr.
erogatele de :	5847 „ 86 „
	cu remanență de :	301 fl. 81 cr.
cu activele de :	85024 fl. 39 cr.
cu pasivele de :	14023 „ 55 „
	cu starea activă de :	71.000 fl. 84 cr.

B) pe anul 1897/98

cu venitele de :	6963 fl. 83 cr.
cu erogatele de :	7411 „ 50 „
	cu un supraerogat de :	447 fl. 77 cr.
cu activele de :	84955 fl. 62 cr.
cu pasivele de :	13309 „ 76 „
	cu starea activă de :	71645 fl. 86 cr.

C) pe anul 1898/99

cu venitele de :	6007 fl. 51 cr.
cu erogatele de :	6416 „ 09 „
	cu supraerogat :	408 fl. 58 cr.
cu activele de :	84905 fl. 62 cr.
cu pasivele de :	13324 „ 88 „
	cu starea activă de :	71580 fl. 74 cr.

Sinodul ia socoțile la cunoștință și îndrumă atât Consistorul din Arad, ca manipulant al fundațiunei, cât și senatul fundațiunei „Zsiga“, a observa dispozițiunile concludului Sinodal de sub Nr. 68/898.

Nr. 124. Tot comisiunea epitropească în vederea dispozițiilor din punctul 14 al statutelor fondului „Zsiga“, în urma căruia „senatul fundațional are în tot anul la capătul anului școlar să subștearnă socoțile sale Măriei Sale și Ven. Consistor din Arad“; deoarece pe anul 1899/900 nu s'au prezentat aceste socoți, propune, ear' Sinodul

avisează Consistorul, ca să îndrume senatul fondului „Zsiga“ a observa cu stricteță dispoziția citată a fecitului testator.

Nr. 125. Comisiunea epitropească prezintă pro-

punerea Consistorului orădan referitor la ziarul purtat la oficiile protopopești, ear' Sinodul

ia la cunoștință această propunere.

Nr. 126. Urmează comisiunea organizatoare, care prin raportorul ei Dr. Nicolae Oncu referează cererea mai multor deputați sinodali în contra concludului sinodal (Nr. 89/900) relativ la actul de alegere a vicarului președinte la Consistorul din Oradea-Mare, cu următoarea propunere :

„Având în vedere dispozițiunile cuprinse în §. 58 din Regulamentul afacerilor interne sinodale, în virtutea cărora în contra concludelor sinodale nu se admite nici un fel de remediu; având în vedere dispozițiunile din §§. 96 și 116 din Statutul organic, în virtutea cărora dreptul de alegere al membrilor Consistorului eparchial cade în competența indiscutabilă și exclusivă a Sinodului eparchial; mai departe având în vedere, că tot în sensul acestor dispoziții dreptul de întărire a asesorilor din senatul strins bisericesc și îndeosebi întărirea alegerii de president la Consistorul din Orade și în special întărirea alegerii de vicar episcopesc, cade earăși în competența și formează un drept exclusiv al Episcopului diecesan, — și în fine având în vedere, că toate aceste acte de alegere și de întărire în virtutea canoanelor și a Statutului organic nici într'un cas nu pot fi subtrase dela competența lor și prin urmare nu pot forma obiect nici nu pot fi supuse la deliberarea sau deciderea altui for :

Sinodul în virtutea dispozițiilor legale aici citate și totodată și în virtutea dreptului său autonom de a-și interpreta propriile sale hotăriri și regulamente, enunță : că nici un act de alegere pus în atribuțiunile sale și ale Episcopului diecesan nici într'un cas nu poate forma chestie de principiu sau de competență; și pe acest temei decretând alegerea și întărirea părintelui protosincol Vasilie Mangra la postul de vicar episcopesc și president la Consistorul din Oradea-Mare de un conclud al său, în contra căruia nu este admis nici un fel de remediu, nu poate lua în considerațiune și hotărăște, să treacă la ordinea zilei asupra cererii de reșivune, sau decisiune a Congresului, înaintată din partea minorității la Sinod contra acestui act de alegere.

Sinodul cu unanimitate primește propunerea comisiunei organizatoare și o ridică la valoare de conclud.

Nr. 127. Comisiunea organizatoare prezintă raportul Consistorului aradan referitor la asigurările contra incendiului la societatea „Adria“ și tot prin raportorul ei Dr. Nicolae Oncu propune și Sinodul enunță drept conclud :

Considerând, că arangeamentul proiectat între Consistor și societatea de asigurare în afacerea de asigurări nici în urma ofertului mai nou făcut în 1901 nu oferă avantajile așteptate și acceptabile din partea Sinodului, considerând totodată interesele și mențiunea frumoasă a fondului de asigurare, care reclamă toată atențiunea și sollicitudinea eparchiei și studiind întreaga situațiune a chestiei de reasigurare :

Sinodul nu poate aproba contractul încheiat în această materie la 1 Februarie 1900, și totodată avisează pe Consistor, ca în toate afacerile de asigurări să revină și să reintre în dispozițiile regulamentului propriu de asigurare.

Nr. 128. Tot comisiunea organizatoare prezintă raportul Consistorului din Arad, cu care acesta subșterne Sinodului „regulamentul pentru afacerile sale interne” și la propunerea comisiunii, prezentată prin raportorul Dr. N. Oncu, Sinodul decide :

Discuțiunea și decidera asupra prezentului regulament se amână. Proiectul însă se transpune Consistoarelor pentru studiere și dimpreună cu observările și reflexiunile ambelor Consistoare se releagă unei comisiuni Sinodale de 5 membri, cu însărcinarea, ca pe baza acestui proiect și reflexiunile Consistoarelor să elaboreze și pe sesiunea proximă a Sinodului să prezinte un proiect nou de regulament în această materie, pentru desbatere și decidera.

În comisiune se aleg deputații : Vasilie Mangra, Ioan I. Papp, Dr. Nicolae Oncu, Dr. Ioan Suci și Gerasim Sêrb.

Nr. 129. Comisiunea școlară prezintă propunerea Consistorului din Oradea-Mare pentru revidierea și complectarea conspectului cărților admise și recomandate pentru școlăle elementare și prin raportorul Ioan Russu Șirianu propune, ear' Sinodul

însărcinează Consistorul să iee măsuri pentru revidierea și completarea conspectului cărților admise și recomandate pentru școlăle elementare.

Nr. 130. Comisiunea petiționară prezintă rugărilor comunei Coșdeni și Ohaba-sêrbească în care cer iertarea datorilor contribuțiilor restante de 2 și 4 fileri și aucta școlară și prin raportorul său Dr. George Popovici, propune, ear'

Sinodul decide, ca să se transpună Consistorului pentru afacere competentă.

Ședința se ridică la ora 7 și 15 minute, ear' cea proximă se anunță pe Vineri 13/26 Aprilie 1901 înainte de ameză la 9 ore.

Acest protocol s'a cetit și autenticat în ședința a IX. a Sinodului eparchial, ținută la 13/26 Aprilie 1901.

Iosif Goldis, m. p. *Dr. Alexandru Marta*, m. p.
Episcop președinte. notar.

Predică,

pentru Dumineca „Pogoririi Duhului sfânt.”

„Și s'au umplut toți de Duh Sfânt.” (Fapte II. 4.)

Iubiților Creștini!

Zece, numai zece zile dela Înălțarea Domnului și eată-ne azi earăși adunați în casa lui Dzeu; și încă într'un număr îndoit de mare. Atunci cu bucurie și pe deplin mângăiați cu sufletul ne-am reintors la casele noastre; ear' azi nu numai mângăiați ci „întăriți și înmînați” cu trupul și mintea noastră, simțindu-ne ca de nou renăscuți, — așa petrecem acest praznic luminat. Și cum acestea toate? Așa iubiților! În ziua Înălțării dete

Isus făgăduință sfântă că va trimite dela Tatăl pe Duhul sfânt apostolilor seu, lumii creștine, bisericii noastre, și astăzi acea făgăduință sfântă și mare se intrupează prin însăși pogorirea văzută a celui dar — în chipul limbilor de foc — asupra apostolilor sei și așa și asupra unuia fiecărui dintre noi.

Sêrbătoarea sîntelor Rusalii e una dintre cele mai de frunte a bisericii noastre. Și cum nu? Când a treia față a sîntei Treimi: D-zeu Duhul Sfânt, ne cercetează pe noi astăzi; dar' nu e numai cercetare, ci pogorire fără reîntoarcere „ca să rămână cu voi în veac” precum e scris (Ioan XIV. 16) Cu o bunătate și iubire negrăită dărnește trupului nostru întărire ear' sufletului sfințire: „Și la el vom veni și sălaș la dînsul vom face” (ib. 23.) Acest Duh al lui D-zeu, care „ca o suflare de vifor ce vine repede, a umplut casa unde ședeau apostolii” (Fapte II. 2;) s'a pogorit și în casa acestei obști creștinești, în această biserică și ni-s'a dat fiecăruia dintre noi.

La botezul Domnului în semn de întărire a Cuvântului în chip de „porumb” — semnul curățeniei celei mai mari — s'a arătat; ear' azi în chipul limbilor de foc, — ca semnul întăririi trupului și luminării sufletului nostru, ni-se dă.

La o zi mare ca aceasta despre ce v'ași și pute învêta mai cu folos, dacă nu despre Duhul lui D-zeu cel atot Sfânt? Aceasta 'mi-va fi pânea, ce v'ei voi frânge-o azi și anumit, în două, predicându-v'ei :

a) *Cum avem de-a primî Duhul lui D-zeu?* și
b) *Ce viață trebuie să ducem ca să rămână acela întru noi?*

Pentru lămurirea și priceperea acestor întrebări, veniți iubiților să cădem cu rugăciune :

„Impêrate cereșe mângăitorule, Duhul adevărului, care pretutindeni ești și toate le împlinești, vistierul bunătăților și dătătorule de viață, vino și te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și mântuește bunule sufletele noastre.”

Duhul sfânt să v'ei lumineze înțelegerea voastră fraților!

Luceafêrul de dimineața cu revêrsarea zorilor, vestește omului muncitor sosirea zilei, a celui oaspe plăcut lumii, începându-și lucrul său cu puteri renoite prin somnul de noaptea; și mult se bucură muncitorul adevêrat că poate a-și căuta earăși de lucrul său pentru câștigarea pâinii de toată ziua și cu bucurie muncește el, când vede că pregătindu-și holdele sale după-cum se cade, vede agrii săi sêmnați, vede holdele sale cu roduri frumoase; în acel moment însă plugarul harnic și creștinul adevêrat stă și gândește: Ce ar ajunge hârnicia și strădania mea toată, dacă D-zeu acel prea bun și puternic nu ar fi binecuvântat lucrul și osteneala mânilor mele cu darul său cel atot sfânt? Eu am fost numai pregătitor agrilor mei și D-zeu a fost care din cer a căutat cu ochiul său cel atot vêzător și a încununat cu roduri îmbelșugate silințele mele aduse într'un an de zile. Este dar' neapărat de lipșă o pregătire înțeleaptă a țarinilor noastre ca să putem aștepta binecuvântarea lui D-zeu asupra muncii noastre.

Asemenea pregătiri se recere, dacă nu și mai mare cu alte țarini, cu țarina sufletului nostru pentru-ca D-zeu cu darul și cu Duhul său, să se sălășluieșcă întru noi.

Ioan prorocul, înainte mergătorul și botezătorul lui Cristos se născu ca și un luceafêr pe cer, ca un prevestitor al venirei lui Cristos, ca să pregătească lumea, care era înțelenită în păcate, să deștepte sufletele oamenilor pentru primirea Messiei, adevêratul fiu al lui D-zeu. Arătarea lui Ioan în lume a trebuit să fie, pentru-că ori-ce lucrări și întemplări mari își au semnele lor prevestitoare. Așa de pildă înaintea potopului au fost ploile-cele necontenitoare de 40 de zile și tot atâtea nopți; la po-

poare, imoralitatea — fugirea de D-zeu — și apoi pregătirea lor. Înaintea riuilor premerg isvoarele, schin-tea naște focul și prietenia curată naște dragostea nefătărită. Și știm că Ioan predica în pustie cu mare rivnă pocăirea oamenilor: „Pocăi-ți-vă — striga prorocul — că s'a apropiat împărăția lui D-zeu“; curăți-ți-vă popoare casa sufletului vostru, măturați din aria sufletului vostru toată necurăția și lăsați-o curată, că eată nu peste mult „s'a apropiat venirea lui Cristos și vrea să intre la voi să să-lăsluiască ca oașpe. Ce face însă lumea? Ce zic popoarele la aceste predicări înalte ale lui Ioan? Ce? Când le spu-ne: „Eată secura la rădăcina pomilor zace“ (Luca III. 9.) „Drac are“ (ib. VII. 34.) îi răspund; nime nu-l ascultă, mai nime nu-i urmează, ba la urmă însuși pe-catul se răsbună asupra sa. Muștrând pe împăratul Irod pentru viețuire neleginită, Irodiada — chipul păcatului — e sețoasă după sângele lui Ioan și caută vreme și privilegiu să-l peardă; și știm că Irod l'a băgat în temniță și în armă i-a tăiat capul.

Astfel de pregătiri și curățiri sfinte cere dela noi iubitorilor și ziua de azi a sfintelor Rusalii când se pogoară Duhul sfânt la noi, când ne cercetează pe noi oașpele cel mai mare, oașpele ceresc, D-zeu Duhul Sfânt.

Cu cât așteptăm un oașpe mai mare, cu atât pregătirile noastre sunt mai strălucite; și dacă știm într'ade-văr că are să ne cerceteze, câte nu începem, câtă osteneală nu punem, n'avem pace și odihnă, din noapte până'n noapte; curățim casele, școalele noastre; ne gătim cu vestminte frumoase, ne ostenim cu pregătirea de mâncări și cumpărarea de lucruri și toate acestea, vă întreb: pen-tru cine? Pentru un prieten sau neam; pentru un cuno-scute vechiu sau nou; ba în urmă pentru ori-cine, care ne-ar cerceta; cu un cuvânt, pentru un oașpe pământesc, da, pentru unul ca acela atâta trudă și osteneală, ne-odihnă și necaz.

Dar' acum vă întreb creștinilor, cari sunt pregătirile ce le faceți pentru primirea marelui oașpe ceresc, pentru D-zeu Duhul Sfânt, pe care Tatăl singur l'a trimis în ziua aceasta tuturor creștinilor de pe fața pământului? Arătați-mi în ce stă truda și osteneala voastră de a primi pe D-zeu Duhul Sfânt, pogorit azi din cer în chipul limbilor de foc peste noi? Dacă atâta sbuciumare pentru oașpeții nostri pământești, aș vrea să cunosc iubitorilor și pașii nostri ce-i facem pentru primirea D-zeului nostru? Aci înceată toată limba de a mai grăi, aci s'au gătat toate; așa e iubitorilor că mi rămâneți datori cu răspunsul? Suntem vinovați, ne știm vrednici de cea mai mare pedeapsă, ne-am umplut de rușine, încât nu mai putem răspunde. Pentru-ce? Pentru-că „N'a m făcut nimic!“ Toată vieța noastră ne-o jertfim lumii acesteia — oașpelui pământesc — care nu e altul decât diavolul pus nouă înainte în chipul oașpelui, care răpește dela noi tot, ne strică pacea și odihna noastră, ne turbură vieța noastră și caută ca numai pe dinsul să-l săturăm, să ne facem prieteni cu el ca să devenim vrăjmași cu Duhul Sfânt — cu sufletul — D-zeul nostru. „Ori-care va vrea să fie prieten lumii, vrăjmaș lui D-zeu se face“ (Iacob IV. 4.) Și cât de lămurit a scris aceasta de demult Sfântul Ioan (II. 15—17.) „De iubeste cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dinsul, pen-tru-că tot ce este în lume, adecă pofta trupului, și pofta ochilor și trufa vieții, nu este dela Tatăl, ci din lume este.“ Pentru lume toată voia, toată mintea și vieța noastră, și pentru D-zeu nimic! Ba da, tot ce e mai rău, „vrăjmași“ a-i fi. Ce fel de instrăinare amară. A uri binele, a fi vrăjmași lui D-zeu — sufletului nostru — a fi robul lumii, al trupului, al păcatului, și asta nu numai a nu vedea și cunoaște ci mai vârtos a ne mândri și striga că noi ca creștini drept-măritori trăim numai

pentru sufletul — pentru D-zeul nostru. Și e tocmai in-tors iubitorilor, că tocmai numai pentru D-zeu nu viețuim, ci curat numai pentru lume; am lăpădat Duhul lui D-zeu ca să luăm Duhul lumii, care ne-a schimbat chiar și min-tea noastră, de nu mai știm cum se cade azi a primi Du-hul Sfânt. Lumea de azi, sau păcatul, întuneacă mintea omului, pentru-că sunt „lucrurile întunerecului“ (Rom. XIII. 12.), despre aceasta însuși înțeleptul Solomon cu mii de ani înainte a scris: „Că în sufletul cel viclean nu va intra înțelepciunea, nici va locui în trupul cel supus păcatului; că Duhul cel Sfânt al învățaturii va fugi de vicleșug.“ (Cart. Înțelep. I. 45.) Au cugetăm noi fraților că se primește de către noi Duhul sfânt cu vrdnicie, dacă ne îmbrăcăm frumos trupul nostru și dacă ne-am pregă-tit cu mâncări și beături mai multe și mai alese ca altă dată, și dacă din datină numai mergem la sf. biserică, pentru-că vedem pe alții mergând, sau doară fiindcă așa ne-am pomenit; și în sf. biserică în loc d'a fi cu toată luarea aminte la sf. slujbă, când preotul cu atâta căldură strigă dela sfântul altar „Cu înțelepciune dreaptă să ascultăm“, când așteptăm ca jertfa cea fără de sânge să ne sature sufletul nostru cu mâncarea duhovnicească, așteptăm cu sete să se pogoare D-zeul Duhului Sfânt asupra noastră — și noi — noi suntem numai cu trupul în sf. biserică, ear' mintea — sufletul — sboară prin toate deșerturile lumii; atunci nu numai că lucrăm primirea cu nevrednicie a acelu Sfânt Duh al lui D-zeu, ci mai vârtos facem întristare și amărăciune: „Nu faceți — ne strigă Apostolul Pavel muștrându-ne — întristare Duhului celui Sfânt al lui D-zeu, întru care v'ați pecetluit, în ziua res-cumpărării“ (Efeseni IV. 31) Cum nu e aceea întristare, când bogatul atunci află vremea de-ași socoti bogăția sa și află chiar și mijloacele de sporire a celeia cu ridicarea dobânditorilor pe seama asupririi săracilor; lacomul după mâncări și beături ca și cum aci s'ar sătura, plănuește cum se va inbuiba astăzi; invidiosul cum se va bucura de nefericirea și răul unuia sau altuia; cei predați patimii sburdalnice a necurăției, cum se vor sătura de bine, dându-li-se privilegiu bun a fi azi la musică cu jocuri, cătu-i noaptea!

O, oameni și creștini buni! ce ne-am făcut noi? câtă strămutare și abatere și câtă amăgire asu-pra capului nostru; să trăim și să murim numai pentru lume. pentru Duhul ei atât de spurcat, și de un Duh cu mult mai înalt, care este isvorul sufletului nostru nici cea mai mică grijă să n'avem?! Astăzi când Duhul Sfânt s'a pogorit nouă „ca o suflare de vifor ce vine repede“ (ib.) să ne deștepte din somnul morții, pe care ni-l'a adus duhul lumii acesteia, ca să ne lumineze mintea noastră și să ne trezim ca să începem o altă vieță cu un cuget curat, și cu un dor de mântuirea noastră, să fim atât de nepăsători și să nu știm cum avem de-a cuprinde și îmbrățișa pe acel mare oașpe ceresc, e pentru noi iubitorilor o mare rușine! și o osândă fără capăt!

Lăpădați-vă de acest duh afurisit numai pe un ceas măcar și veți cunoaște vieța voastră, însă așa, ca și cugetul vostru, ba acela mai vârtos, să nu mai privească îndărăt, ca să vă puteți lumina în cunoașterea Duhului celui Sfânt al lui D-zeu, căci altcum n'ați dobândit nimic; așa grăește și pustnicul Grigorie zicând: „Ce folos omu-lui, care cu anii ar fi în singurătate, ear' cugetul său ar petrece în poște lumești?“

D-zeu când a pustit Sodoma și Gomora și împreună cu dinsele încă alte 3 cetăți, a trimis, cum scrie Moise — (Facere XIX. 11.) la Lot 2 fngeri ai sei zicându-i: „Mân-tuind, mântuește sufletul tău, să nu te uiți în apoi, nici să stai în vre-un loc dimprejur, în munte te mântuește, ca să nu te prinzi împreună cu ei. Și s'a mântuit Lot în munte“ (ib.) ear' muerea lui nu! „Și s'a

uitat muerea lui înderăt și s'a prefăcut în stâlp de sare" (ib. 26.) Eată vă scot de-aci învățătură: Lot închipue aci Duhul Sfânt al lui D-zeu, ear' muerea sa duhul lumii. Lot cu Duhul lui D-zeu ascultă de ingeri, preferă singurătatea, în „munte“ (ib.) și-și mântue sufletul se; ear' muerea sa — tipul dracului lumii — și ea vrea să se mântuiască, ar vrea să se suie în „munte“ — în singurătate — cu trupul numai, cu cugetul însă vrea să rămână în lume; și numai pentru o singură clipită, pentru un singur dor, poate că și numai d'ași lua rămas bun cu o clipită de ochi dela lume, dela fătul ei afurisit, și eată-o în stâlp de sare! De ce tocmăi în stâlp de sare? Pentru aceea: Fiind sarea simbolul — sau semnul înțelepciunii, să rămână oamenilor drept învățătură drept înțelepciune ce au d'a preferi voină a-și mântui sufletul: Duhul lui D-zeu, pentru care omul trebuie să fie curat ca și muntele ca singurătatea; ear' duhul lumii care cu o singură chipeală de ochi ne omoară, trebuie fără cruțare alungat în fugă. În toată viața voastră iubitorilor: „Aduceți-vă aminte de muerea lui Lot!“ (Luca XVII. 32.) și earăși iubitorilor, nu este voia mea ca să vă despart cu totul de lume, nu, ci „așa vă folosiți cu lumea aceasta ca cum nu v'ați folosi“, așa vă zic eu astăzi, și așa a scris și apostolul Pavel Corintenilor (I. VII. 31) cari asemenea erau cuprinși de duhul lumii și străini de Duhul lui D-zeu; dar' să vedem mai apriat cum avem d'a viețui ca acel Duh să rămână întru noi.

„Și s'au umplut toți de Duch Sfânt“ (ib.) așa a scris s. evangelist Luca, despre apostolii lui Cristos, și despre toți cei ce se aflau cu dânsii în Ierusalim așteptând în „rugăcine și în cerc“ (ib. I. 14.) pogorirea Duchului Sfânt peste dânsii. Fericită adunare, binecuvântată ceată a apostolilor, care la bătrânețe numai se învrednicesc de această întărire sfântă! Socoțiți iubitorilor, cu cât mai fericiți și binecuvântați suntem noi care încă înfășați în brațele părinților nosri suntești — a nașilor — primim ca prunci micuți pe Duchul cel Sfânt alui D-zeu în trupul și sufletul nostru, care ne crește trupul și ne luminează mintea noastră în s-ta Taină a botezului, care este tătăia între Tainele bisericii noastre și ușa cea sfântă prin care intrăm toți credincioșii în șirul fiilor lui D-zeu. La atăta vrednicie ne înalță pe noi biserica noastră prin această s. Taină, încât nu greșesc dacă zic și despre voi Creștinilor, cum odinioară s'a zis despre pruncul Iisus:

„Și pruncul crește și se întărea cu Duchul, umplându-se de înțelepciune și Darul lui D-zeu era peste dânsul.“ (Luca II. 40). Inșă până când aceasta cu noi? Fără nici o îndoială fiilor, până la sfârșitul vieții noastre, ba și mai mult „ca să rămână cu voi în veac“ (Ioan XIV. 16.); inșă noi cu voia și mintea noastră lăpădam acest Duch alui D-zeu, această suflarea și putere a vieții noastre și pot zice încă din vârsta de prunci, că întru atăta s'a stricat lumea până și pruncii vând pe părinții lor, fac destule fapte urite; — dar mai ales atunci când simțim că trupul nostru atât de slab și neputincios de odinioară purtat fiind pe brațele părinților nosri și cuprins de mâinile preoților s'a învertoșat și întărit prin „pecetea Darului Duchului Sfânt.“ Când simțim că mintea noastră s'a luminat d'ajuns pentru a face rău, prin apa cea sfântă dela botez; când mâinile picioarele și cu un cuvânt toate mădulările voastre s'au întărit pentru a sta în luptă pentru Duchul lumii cel afurisit, atunci fără nici o rușine, fără de nici o temere de D-zeu, de biserică și preoți, de nime pe lume, ne pregătim cu fel de fel de arme, ca să omorim de nou pe Cristos, pentru pricina că ne-a întărit și luminat

Dar ce ved printre șirurile lor? Mă înșeală poate ochiul meu? Nu! Véd și preoți, cari chemați fiind

să moralizeze poporul îl strică prin purtarea rea și tot felul de viețuire necuvincioasă a lor; aceia care sunt puși să favețe tac, ca și când n'ar fi învățători; cari ar fi să-i înfrunte și dojenească nu zic nimic, ca se nu-și strice prietenia cu ei și ca să nu li-se zică și lor de o vieță atât de comodă — fără griji — și fără de roduri bune.

Ved mai afund, bărbați însemnați d'ai neamului și bisericii noastre, înarmați cu nepăsarea în frunte, care ca și preoții au datorința d'a lumina pe cei mai puțin înțelepți și a căror glas poate de multe-ori n'ar resuna ca în pustie, inșă astăzi nime nu se ocupă cu astfel de lucruri vechi și sterpe pentru dânsii; nime nu mai caută interesul bisericii lui Cristos, ci stau ca și la pândă, să înfigă săgeata, în trupul lui Iisus. Aci mă opresc, pentru-că acest soi de fi sunt cei mai însemnați, și durere trebuie să spun că sunt ca cei doi fi ai împăratului Schitiei Perisaide, care pentru ca să împărătească pe scaunul tatălui lor, ear acesta pe tronul duchului lumii — au aruncat sageti și în corpul mort, scos din groapă, al tatălui lor. Cătă grozăvenie iubitorilor! O! ce amare timpuri am ajuns fraților! Atinsei acestea fiilor și știu că mi-am răsculat o mie de dușmani asupra-mi, inșă ce să fac? Am păcătuit în protiva oamenilor și caută să-mi fac mai înainte dară eu, judecata decât ar aduce-o ei: „Voesc a cădea — stăresc cu David — mai bine în mâna lui D-zeu, decât în mâinile oamenilor.“ (II. Reg. XXIV. 14.)

Ear de voi fiilor și creștinilor ce voi zice? când toată viața voastră numai a creștin nu seamănă; ar trebui zile întregi să-mi iau, ca să desvălesc păcatele voastre, să vă arăt armele cele viclene, cu care săgetați necurmat pe D-zeu, aci nu este osebite, între tineri și bătrâni, între femei și bărbați, toți de-arëndul, v'ați perdat rușinea, v'ați perdat mintea și răcaciți când pe-o cale când pe alta. Prin o astfel de viețuire păcătoasă ați alungat pe Duchul lui D-zeu încă de pe acum dintru voi; voi cari nu mai dați nimic pe cele 7 Taine ale Mântuitorului, la care invidia, viclenia, strîmbătatea, neomenia, neubirea dintre voi, certele și neînțelegerile cele mari în și afară de sinul bisericii noastre, vântarea după cele lumești ca și după pânea voastră, vânțarea pentru ce e folositor sufletului și trudirea după tot ce vă este de folos trupului și omoritor sufletului nostru.

O! rogu-vă, vă rog, — opriți-vă, luminați-vă azi, prin Duchul lui D-zeu cel pogorit peste noi. Ear acum dați-mi voia ca să-mi sfêrșesc predica cu o întemplantă din viața poporului Roman de unde își trage obârșia și neamul nostru.

* * *

Când apuse Caesar (Caius Iulius) la cea mai înaltă mărire, sêrbătorit de poporul Roman, după cucerirea Egiptului și onorat cu numirea de „rege și împărat“, când își gândea el: Acum am făcut toate pentru în Romei și pe drept mă bucur de această preamărire așa că nu cred după acestea să se găsească cineva în întreaga Roma, care numai mi-ar și gândi răul. Ce zici Caesare? Nu grăbi! că eată Brutus și Cassius au pus la cale moartea ta: acela pe care îl iubi ai tu mai mult, și îl țineai ca și pe un fiu al tău, acela se apropie să te omoară. Apropându-se conspirații cu Brutus în frunte și vândându-l Iuliu Caesar, plin de mâhnire fi zise: „Și tu fiule?“ Că vedea întrînsul moartea sa, și și-a acoperit fața sa să nu-l mai vadă. Și l'au ucis la 15 Martie 43 a. Crist.

Au nu cunoașteți iubitorilor în această icoană în Brutus și Cassius sau în ceata aceea de conspirați pe creștinii de azi, conduși de duchul lumii, ca și aceia de diavolul; și în Caesar pe Iisus, care de câte-ori ne răsculăm prin păcat în protiva sa, cu gând de ucidere, ne

intimpună cu: „*Și voi fiilor?*” adică pe care v'am iubit și răscumpărat, ear noi de surzi și orbi ce suntem, nu ne înfrânăm ci gândind că nutrim trupul, ne omorim sufletul nostru, „*noi fiilor!*” Amin!

Jabar, 6/19 Mai 1901.

Ioan Nicorescu, m. p.
preot gr. or. rom.

Predică,

pentru sărbătoarea S-ților împărați Constantin și Elena.

„In acest semn vei învinge.”
„Cheamă-mă în ziua necazului.”
(Semne cerești.)

Iubiților Creștini!

Astăzi ne-am adunat în casa lui Dzeu ca să facem pomenirea marilor între împărați și întocmai cu apostolii, a împăratului Constantin cu maica sa Elena. Precum auzirăți la început, eu m'am abătut azi dela cuvintele evangheliei, și am luat de mediu al cuvântării mele acele semne, acele cuvinte, ce însuși marele Constantin le-a văzut pe ceri și cari semne și cuvinte ale fiului lui Dzeu au fost, întru cari a-și biruit acela. Acest împărat, cu maica sa, s'au arătat ca și un soare pe ceriul plin cu nouri negri al bisericii noastre, că deși, la început păgân, însă cu inimă bună, s'a făcut stâlpul bisericii noastre.

Când vijeliile goanelor împăraților păgâni se descărcau cu toată furia sălbatecă asupra bisericii creștine, când primejdia d'a se prăpădi creștinătatea înghițită earăși de hidra cea mare a păgânismului era la culme, atunci, pronia dzească, sau purtarea de grijă alui Dzeu, care are grijă și de cea mai mică vietate a pământului, își arată puterea sa și înalță pe tronul împărăției Romane pe Constantin cel Mare.

O rază de soare singură e în stare, fiilor, să deștepte natura întreagă, așa și-o inimă bună de împărat, spriginită de o mamă înțeleaptă ca și cum a fost împărăteasa Elena, a surpat păgânătatea și a reinvitat creștinismul. Nu pot însă înalțarea și sborul cel ușor și frumos ce și l'a luat biserica sub domnia această fericită, dar ne putem gândi, că ce ar fi urmat, dacă nu s'ar fi curmat cu acest bun împărat goanele cele înfricoșate ale împăraților păgânești asupra bisericii, cari nu mai aveau grijă d'a împărați, ci numai d'a subjugă, ba a prăpădi pe bieții creștini.

Fie dară această sărbătoare pentru noi îndemn bun de-a ne cuprinde cu cugetări dzeesti, ca să cunoaștem însemnătatea ei mai deaproape.

Cela ce ai înalțat Domne pe marele Constantin la treapta înaltă de împărat și întocmai cu apostolii să stea, înalță-mă Cristoase și pe nime, ca ceea ce el cu fapta a lucrat eu nevrednicul cu cuvântul să îndeplinesc azi.

În numele Tău Doamne încep; ear voi fiilor fiți cu luare aminte!

* * *

Ca să cunoaștem, iubiților, însemnătatea sărbătorii de azi, e neapărat de lipsă să știm viața marelui Constantin. Dar cum vom vorbi despre viața unui împărat Roman, care era păgân, într'o biserică creștină? Ce și are biserica noastră, de a sărbători această zi întru pomenirea și cinstea unui asemenea împărat?! Așa vor gândi mulți dintre voi iubiților mei frați și fii! Și tocmai pentru aceea mie m-i binevenită această zi ca să vă luminez în această privință.

Cu moartea împăratului roman Dioclețian (284—305) cel mai mare gonaciul al creștinilor, sub care tiran se sfârși și M. M. Gheorghie, a încetat și vărsarea de sânge a creștinilor. Pronia cerească, n'au uitat biserica sa cea răscumpărată prin sângele lui Iisus, și sub cei 10 împărați roșită și scaldată cu sângele alor mii de creștini, crezând că o vor stîrpi așa, însă tocmai din protivă, mai mult se înalță, căci în măsura chinurilor creștinilor, Dzeu îi înălțarea, le creștea dorul tot mai tare d'a suferi și astfel să înalțe biserica lui Dzeu. Și când tot purtarea de grijă alui Dzeu făcu ca din Constantin Clor și Elena, să se nască Constantin, ca și cum din rădăcina lui Iesse a răsărit toiag și floare acărei rod a fost Cristos, atunci biserica lui Dzeu cu fii sei, creștinii ce-i ținea la brațele sale ca și o mamă bună pe fii sei, începu a se bucura ca și o floare în primăvară, când se deșteaptă din somnul de moarte al ernei. Constantin răsare ca și un soare pe cer, și-l putem numi un mântuitor pământesc al bisericii noastre.

Deși se luptau 6 inși cari să ajungă de împărat pe scaunul Roman, și aci tot pronia cerească a lucrat de a eșit învingător Constantin, luând cârmal țerii la anul dela Cristos 323. Lucrul său cel dintâiu i-a fost, a răsturna tot ce a făcut Dioclețian, cu privire la creștini. El începe a slobozi pe creștini de sub puterea păgânească, care așa îi apăsa, cum apasă moartea viața noastră. El pentru-ca să rupă cu totul trecutul păgânesc, își strămută chiar și scaunul împărătesc dela Roma la Constantinopol și acesta fu un mare semn pentru creștini.

Când în întreaga sa țeară era pace și o înțelegere ca și între frați, atunci spre norocul creștinilor se rescoală în apus Maxentiu pe care îl lăsase de stăpânitor la Roma, în protiva lui, cu oaste numeroasă și voește a se face el împărat. Constantin își adună și el oastea și purcede cu război spre Roma, însă cu o armată mai mică ca a vrăjmașului său. Când incunjura el cetatea Romei, deodată i-se arată pe cer lui și oastei sale, crucea Domnului într'un chip foarte strălucitor, având scrise cuvintele: „*In acest semn vei învinge!*” („*In hoc*

Urmează în supliment.

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 19
Anul XXV,

signo vinctes!“) Ear precum istorisește Eusebie — care a scris vieța lui Constantin — el însuși — împăratul — mărturisea și întărea cu jurământ că și în somn i-s'a arătat crucea Domnului cu însuși Domnul Cristos în chip omenesc. Neștiind el ce înseamnă aceste arătări ne mai pomenite, a chemat la sine pe episcopi ca să-i talmăcească aceste vedenii. În urma explicărilor, numai decât a poruncit ca pe toate steagurile oastei să se pună crucea Domnului și să se poarte în fruntea armatei. Și cu această armatură dzească nu numai că a biruit pe Maxentiu ci acela s'a și inecat în riul Tibru. Constantin intră în Roma și e primit de popor cu mare bucurie, ear el în semn de biruință a pus în Roma crucea Domnului ca singura armă de mare biruință.

La răsărit mai avea încă doi dușmani pe Maximiniu și pe Liciniu. Murind Maximiniu, Liciniu nu încetă a se rescula contra lui Constantin — deși luase pe sora sa de soție, — însă cu ajutorul crucii, îl învinse și pe acesta. Și vede din nou semn ceresc: Stelele după cer au format cuvintele de întărirea nădejdei lui Constantin, putându-se frumos ceti: „*Cheamă-mă în ziua necazului.*“ Aceste semne cerești și cu ajutorul acestora isbăndeale frumoase secerate asupra dușmanilor sei, l'au îndemnat mult ca să se boteze în legea creștinească. Purtarea cea cu inimă bună a tatălui său față de creștini, în vremea goanelor, precum și ascultarea creștinilor de toate orânduile împărătești; bunăvoiața isvorită din inima bună și mintea înțeleaptă a maicei sale Elena, față de Creștini; boalele primejdioase ce apucau în casele împăraților și de care mureau mai toți împărații păgâni, au îndemnat pe Constantin cel Mare d'a părăsi idololatria — adevărată închinarea la zei păgânești — și a cinsti tot mai mult legea creștină. Încreștinarea mamei și surorii sale și scăparea lui de sub mâna lui Galeriu care leșuia după vieța lui, au fost tot atâtea îndemnuri d'a se creștina; dar mai vârtos a lucrat aci pronia dzească, ca să se înalțe printr'ensul biserica creștină.

El a fost care cel dintâi a dat libertate religioasă creștinilor și a slobozit porunci ca toate bisericile și lucrurile sfinte luate dela dênșii să li-se dea înapoi. A oprit d'a mai răstigni pe cruce. A compus însuși rugăciuni și a poruncit cetirea S-tei Scripturi în curtea împărătească, poruncind tuturor curtenilor săi a serba ziua Duminecii împreună cu creștinii, a oprit târgurile, judecățile și ori ce lucruri lumești a-se ține în Dumineci. A introdus sərbarea s-telor Paști rânduind ca oștirea sa în toată ziua să facă rugăciuni după cum el însuși le scrisese. Astfel era Marele Constantin cu fapta și cu cuvântul creștin, deși nu primise încă S. Botez.

El a dat porunci în toată țeara d'a primi legea lui Cristos, până și tot răsăritul l'a creștinat.

A dat voie episcopilor a se aduna în soboare și a chibzui pentru lucrurile bisericii; ba îl aflăm însuși ca președinte al Sinodului din Nicea la 325, unde se afurisi Arie ereticul.

La anul 324 dă o poruncă — decret — prin care declară de bună numai biserica creștină. Cinsteste bisericilor și preoților moșii și se scutesc de ori-ce sarcini publice, *de a nu fi preoții ostași*; și nu numai că le-a ertat creștinilor de a ridica biserici, ci el însuși ridica și din templurile păgâne alcătuia bisericii, oprindu-se mai mult închinarea la idoli. Insuși o parte mare a averii sale o jertfi spre scopuri bisericești. Astfel se arată Constantin ca cel mai mare binefăcător față de legea creștină dintre toți împărații a tuturor veacurilor.

În sfârșit ca să-și arete credința sa și mai aieve, la sərbătoarea Paștilor din anul 337. ține în s. biserică din Nicomedia o cuvântare ca o mărturisire a credinței sale despre legea creștină și se botează, în vârsta de 64 ani, făgăduind că va păzi curățenie trupească și sufletească până la capătul vieții sale.

În același an moare și mult a fost plâns de creștini, cari în semn de recunoștință pentru faptele sale i-au dat epitetul de „*Mare*“ pe a cărui nume se cheamă și cetatea sa Constantinopol; ear biserica ce în totdeauna cu evlavie mare își aduce aminte de astfel de suflete, l'a ridicat atât pe el, cât și pe maica sa Elena întocmai cu apostolii și a socotit a li-se serba pomenirea lor în toată biserica noastră în ziua de 21 Maiu a fiecărui an.

Eată iubiților creștini cât de întemeiată este sərbătoarea bisericii noastre de azi! Și cine se mai poate îndoi că acestea nu s'au întâmplat așa, când istoria tuturor popoarelor așa scrie despre marele Constantin? Și earăși după faptele sale atât de strălucite pentru legea noastră fraților, au nu ce cuvine ca noi astăzi cu trup cu suflet să socotim însemnătatea acestei sərbători frumoase și să-o cinstim ca un adevărat praznic, sfințit de atâta bună de vreme și ridicat la această vrednicie de creștinii veacurilor trecute, care sərbătoare va păstra-o biserica noastră până la capătul lumii. *Nu însă așa și noi, creștinilor!* Aflu cu durere, că acum în lume s'a pornit nu duch atât de rău și a cuprins atât de mult și pe creștinii nostri, cari pe toate lucrurile deșerte pun seamă și preț, ear pe tot ce este bisericesc, cum sunt: păstrarea datinelor noastre religioase, sərbarea Duminecii, a praznicelor și tuturor sərbătorilor de peste an pe acelea nu mai dăm nimic! Nu se mai serbază acestea cu adevărata evlavie creștinească de către noi; pentru-că nu e destul că unii mai venim la s. biserică, ear multimea creștinilor stă în capul ulițelor la povești și sfaturi fără de nici un preț moral. Ba unii își află atunci timpul, dacă și nu vin la s. slujbă, în loc d'a sta acasă, își petrec în vremea slujbei în birturi — aceste plage ale poporului nostru — și lunecând în beutură — care e veninul trupul și moartea sufletului — injură numele lui Dzeu pe vremea când

preotul cu 3—4 înși în biserică își ridică mâinile la s. altar pentru pronia cerească asupra obștei întregi.

O altă seamă de creștini își fac trebile lor de câmp ca și când n'ar mai fi nici o sârbătoare, ca și când n'ar mai avea lege și biserică! Cum mai poate bunul Dzeu să ne mai trimită Darul său asupra noastră, asupra holdelor noastre și să ne încunune munca noastră cu roduri mănoase? Când noi suntem tot atâția dușmani lui Dzeu și încă pe față, cum erau lui *Constantin Maxentiu* și *Licinii*, cu toate că acesta avea pe sora sa de soție, totuși voește a-l detronea; a bună-oară ca și noi, cari deși avem pe Fiul lui Dzeu, ca mire al bisericii noastre — și ne-am luminat și cu lumina Duhului Sfânt, totuși ne înfrățim cu diavolul și strigăm cu acela din resputeri: „*Veniți și să stingem toate praznicile lui Dzeu de pe pământ.*” (Psalm. LXXIII. 8.)

De ce nu luați fraților pildă de urmat dela această sârbătoare atât de însemnată pentru noi, când însuși marele Constantin se coboară de pe tronul său împărătesc și venea la s. biserică ca să asculte slujba lui Dzeu, și nu se sfa a se ruga cu poporul de rînd?! Ba el însuși indemna poporul și la urmă îi porunci cu porunci aspre a veni la biserică și a păzi toate sârbătorile creștinești.

O! ce batjocură pentru noi, creștinilor! când un împărat păgân face de rușine un popor creștin! Ce așteptați voi fiilor? Așteptați porunci?! Așteptați pedepse lumești?! de a căror frică să veniți la biserică?! Dar dacă nu vi-le dă nimeni?! Să vă călcați pe conștiința voastră de creștini? ear glasul bisericii prin sunetul clopotelor, când vă dă semn la rugăciune să nu-l socotiți?! Ah! ce cumplită rătăcire! Ah! perzare fără de capăt!

Atunci vă întreb: pentru ce mai trăim?? Suntem mai răi și decât păgânii, cari — ca să vă cert cu apostolul — din fire fac cele ale legii lor, ear noi din lege sfântă ce avem, facem fără-delege; eată cum am trebui să ne numim: „*Ticălos om sunt eu!*” (Rom. VII. 24.) și nu mai mult creștini cari zicem, că lăudăm pe Dzeu cu gura și cu inima noastră, nu! căci „*venin de aspidă sub buzele noastre*” (Rom. IV. 4) și „*gura de blăstem și de amărăciune plină*” (Ib. 15) și „*sfărîmare și nevoe întru căile noastre*” (Ib. 17.)

* * *

Fie-ne acestea pentru azi destule fiilor! Fie-vă cuvintele mele părintești, adresate voaue cu căldura de părinte către fii săi, adevărată mamă pentru trupul, dar osebit pentru sufletul vostru cel atât de flămînd. Să ne fie creștinilor marele Constantin pildă vie vieții noastre pentru cercetarea bisericii și iubirea tuturor așezămintelor noastre atât de frumoase și sfinte; fie-vă această biserică a noastră și casă alui Dzeu, locul vostru de scăpare în vreme de primejdii și scut de apărare în protiva dușmanilor nostri. Să fie Părinte atot bune! ca pe această boltă a bisericii noastre — ce închipue ceriul Tău — să vedem cu ochii nostri semnele Tale cerești pe

cari și marele Constantin le-a văzut; le vedem și nădăjduim cu toată încrederea noastră pentru-că: ele înseamnă crucea Ta: „*În acest semn vei învinge și chieamă-mă în ziua necazului.*” (Ib.) Amin!

Jabar, 6/19 Mai 1901.

Ioan Nicorescu,
preot.

Papalitatea

și influența ei socială-culturală. *)

Se încearcă de a scuza asprimea procedurii contra ereticiiilor și vrăjitorilor prin cazul că judecătoriiile lumești ar fi procedat și mai aspru și că procedura grozavă în procesele civile a servit ca model celor bisericești. Să presupunem că acest neadavăr ar fi un adevăr. Nu era în asemenea cas datoria papalității și a bisericii ca să conducă omenirea îndobitocită la o treaptă culturală mai înaltă? Se înămolesc chiar și „*locuitorii lui Cristos*” în brutalitatea timpului lor, iau chiar de exemplu acea brutalitate! În cazul acesta s'a isprăvit cu divinitatea papalității.

Dar este un neadavăr, ca pentru scuza papalității și a bisericii (catolice) să se încarce în spatele judecăților lumești păcatul schingiuirilor. Nu biserică a învățat groznicile dela judecățile lumești, ci judecățile lumești dela biserică. În acest punct conglăsuiesc cercetători serioși; voi lăsa să urmeze aci opiniunea a doi numai, Riezler și Tanon, president la curtea de casație din Paris: „*Vechiului drept german ii era necunoscută această metodă pentru a stoarce dovezi, mărturisiri.* Dar inquisitorii au indicat judecătorilor lumești utilizarea schingiuirilor; și după ce judecătorii se obicuiseră cu acest mijloc de dovedire, din procesele cu eretici și vrăjitori, era ușor să-l aplice și la procese lumești. Posibilitatea, de a fi fost urmată, deodată cu aceasta, și o cale pornită din cunoștința dreptului roman, e indiscutabilă. Papa Inocențiu IV a introdus prin legi schingiuirea și procesele contra vrăjitorilor.” (Geschichte der Hexenprozesse in Baiern. Stuttgart 1896 p. 60) „*Procedura inquisitorială a lăsat adinci urme în dreptul criminal al Franței și în codul celor mai multe popoare din Europa. Cele mai puternice trăsuri caracteristice ale justiției criminale din evul mediu își găsesc în inchisiție dacă nu o imprimarea, o sistematică utilizare (Tanon: Histoire des tribunaux de l' Inquisition en France. Paris 1893, prefață II. — Aceeași părare o are și Charles Lea: History of the Inquisition I. 559.)*”

Unde a existat vre-odată în statele creștine o lege care să spumege cu atâta furie contra morților, caincisiția „*locuitorului lui Cristos?*” Inquisitorii papali puneau să se desgroape cadavrele ereticilor; cadavrele erau purtate pe strade, într'un mod revoltător, apoi erau aruncate pe rugul aprins. Nici în acest cas de selbătecie nu avem a face numai cu explosii momentane, ci această procedură de ne-oameni era o întocmire statornică, era lege papală; prin che-

*) Vezi Nr. 14 și anteriori.

marea lui Dumnezeu, în serbătorești sedințe se aduceu astfel de sentințe contra morților.

Omoriri groasnice, schingiuri neomenoase de eretici, răscolirea și dehonestarea moaștelor, a ceastă practică, a bisericii (catolice) în curgere de sute de ani, este, pentru aspirațiile capului bisericii, conducătorul pe calea unei luminate culturi creștine și a moralei, de fapt, s d o b i t o a r e ! Cultura și morala reprezentate de papalitate este imediat timbrată cu pecetea groasniciei și ireligiozității. Dar această morală papală mai e mânjită și cu minciună și înșelăciune.

(Va urma.)

„Chestiuni tipicale.“

Sub acest titlu pe pagina 51 din Nr. 6 anul 1901 al foaiei „Biserica și Școala“ din Arad, părintele Ioan Nicorescu, preot gr.-or. român în Jabar, scrie că a constatat prin experiențele d-sale „multe scăderi tipicale“ atât din partea colegilor d-sale, cât și a „purătorilor stranei,“ cari „scăderi“ sunt un „rău,“ ce ar proveni „din lipsa de uniformitate în cântare, dar' mai ales în aplicarea tipicului la orice slujbă, ce se reclama de credincioși și peste tot de biserica noastră;“ ear preoților și cântăreților de strană ca defecte li deroagă înaintea poporului, pe care l'ar fi adus, „de se îndoește mult despre slujbele și toate actele bisericii noastre, administrându-se tot în atâtea chipuri, câți preoți sunt,“ etc. etc. Afirmă, că „răul pe nesimțite crește, devine mai periculos și prinde rădăcini mai adânci, pentru că nici când nu i-s'a pus nici un fel de opreală, sau stavilă.“

Apoi confirmând, că ar fi mult de zis în această materie, cere lămurire dela dnii preoți „ba în prima linie dela profesorul de cântare și tipic al institutului seminarial, care ar fi chemat a o da la cele două cazuri numite de dsa; și adevă :

1. În ajunul Botezului Dlui, care sfințire de apă se face; cea mare cu „Glasul Dlui“ sau cea mică' cu troparele „Către Născătoarea...?“ Căci s'a convins, că mulțime de preoți, bătrâni și tineri, cu cari a pertractat această materie, i-au spus, că s'evirșesc pe cea mare, ear alții pe cea mică.

2. În săptămânile triodului, care este seria glasurilor dominante? Aceasta cred, cumcă o înțelege părintele Nicorescu, când scrie: „Știu, că triodul se începe cu glas 8, voscreasna 11. Aceasta e o regulă generală, pe care toată preoțimea o păstrează neschimbată; de aci însă se nasc două păreri, în urma cărora o parte a preoțimei, bătrâni și tineri purced d'aci în privința glasului stăpânitor peste săptămână și zic că: intrând triodul, glasul stăpânitor are a-se regula după cel al triodului (gl. 8.); ear o altă parte raționează că: triodul se începe da, cu glas 8, însă glasul stăpânitor, ce are să domnească, nu se conformează după cel al triodului, ci glasul dominant are a-se socoti după glasul săptămânei premergătoare intrării triodului etc.“

Subscrisul ca cel mai mic, sfindu-mă, am așteptat să înceapă „desbaterea,“ acestor „chestiuni

tipicale“ „cei cu cunoștințe temeinice tipicale,“ provocăți în primul loc de părintele Nicorescu, apoi pe d. profesor, pe care il substitui interimal; însă fiind că mă apropii de terminul carierei mele profesionale, caută să ascult și să servesc cu ceea ce ni se cere, firește cu permisiunea și îngăduirea onorabilei Redacțiunii la locul acesta, pentru ceea ce o rog cu toată cuviința.

A) La cazul prim, pus de părintele Nicorescu, cumcă în ajunul Botezului Dlui, care sfințire a apei să se facă, cea mare ori cea mică, răspund cu tipiconul fericitului arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei și Dalmației Silvestru Morariu-Andrieviciu (Cernăuți, tipografia archiepp. 1883. pag. 31.): „Sfințirea apei este de trei feluri, adevă : a) Sfințirea cea mare dela arătarea Dlui la apele Jordanului; b) Sfințirea apei din ziua întâia a lunii lui August, care se face și peste an la felurite întâmplări; c) Sfințirea apei pe scurt, care se face la deschiderea casei, unde s'a născut pruncul.“

După ce spune acest tipicon rînduiala fiește-cării sfințiri, cum are să decurgă, încheiă așa: „La sfințirea bisericilor, a țintirimelor și a caselor, precum și la înnoirea acestor sfințiri se face aghiasma a doua din luna lui August“ etc.

Că afară de sfințirea cea mare a apei, a cărei rînduială este în minei la locul său pentru biserică și în biserică ca serviciu ritual, s'ar mai putea face și sfințirea mică a apei tot ca ritual în ziua ajunului Botezului Dlui spre a plinirea sfințirii celei mari; aceasta cade în sfera studiului liturgiciei, ce nu se ține de resortul meu și ca laic nu mă simțesc competent nici autorizat a păși pe acest teren de desbatere.

B) La al doilea caz, care este seria glasurilor dominante în săptămânile stadiului triodic, răspund tot cu tipiconul sus amintit pag. 47. § 47. punct 3. „Rîndul glasurilor începe din Dumineca Tomei și urmează neîntrerupt înainte până la Dumineca Stilpărilor.“ etc.

Acest tipic este și la finea evangeliarului referitor la seria glasurilor; tipiconul fericitului Loga însă acomodează seria glasurilor referitor la Duminecele intercalare dintre Dumineca după Botezul Dlui și Dumineca Vameșului și a Fariseului așa, ca glasul 8 cu voscreasna 11, să pice pe această Duminecă, începând cu Dumineca Fiiului rădăcito nouă serie de glasuri până la Dumineca Floriilor, care serie coincide cu glasurile triodului. Unde, în care carte liturgică a aflat fericitul Loga baza acestei reguli, nu știu; dau cu socoteală însă, cumcă a făcut-o pe baza logicei proprie, de după care mulți il imitează și-i dau dreptate.

Cei ce nu cunosc statorirea seriei glasurilor după evangeliar și nici alte tipicoane, de cât a lui Loga, urmează după acesta, alții pe celelalte.

Firese lucru, cumcă uniformitatea ar fi de dorit și chiar necesară, nu numai cu privire la divergențele tipiconale ca atari, ci mai virtos întru ceea ce privește minimalul și maximalul cântărilor și rugă-

ciunilor de întrebuințat cu ocaziunea diferitelor slujbe rituale, considerându-se strict timpurile și împrejurările în cari trăim, ca să rămână timp și pentru „inomisibilul“ cuvânt al lui Dumnezeu care „nu este bine“ să lipsească din nici un ceremonial ritual.

Arad, Maiu 1901.

Ion Simu.

D I V E R S E.

* *Comisari consistoriali la examenele finale* au fost numiți în inspectoratul Aradului: Ioan Simu și Ioan Ardelean învățători pensionați, Samson Lugojanu învățător în disponibilitate; Chișineu: preotul fost referent Procopie Givulescu; Hălmagiu: avocatul fisc. cons. Petru Truța; Ienopolea: învățătorul Angustin Boțoc; Buteni: învățătorii Vasile Suciuc, Petru Vancu și preotul Cornel Lazar; Șiria: Preș. sedr. orf. în pensiune Stefan Antonescu și preotul din Măderat Ioan Morariu; Șilindia: învățătorul Nicolae Boscaiu; Șiria: învățătorul pensionat Ioan Tuducescu; Lipova: învățătorul Iuliu Groșorean; Belinț: preotul Nicolae Nicorescu; Leucușești: preotul Ioan Căpitan; Timișoara: asesorul avocat și președintele Reuniunii învățătoarești Emanuil Ungureanu și profesorul Petru Ionaș; B. Comloș: asesorul avocat Dr. Nestor Oprean și învățătorul Iuliu Vuia.

* *Noua Revistă Pedagogică.* Atragem deosebită atențiune a învățătorilor nostri asupra organului corpului didactic primar din România „Noua Revistă Pedagogică“, ce apare în București, dela 15 Martie a. c., în zece numere pe an, numărul conținând câte două coale în 4° mare. Atât lipsa momentană de reviste de această natură la noi, cât și mai virtos împrejurarea că „Noua Revistă Pedagogică“ tratează cu deosebire chestii de interes general pedagogic și e susținută de excelente puteri didactice și publiciști de valoare pe acest teren, din România, ne îndeamnă să sfătuim pe învățătorii nostri să nu întrelase de a-și procura această revistă de valoare superioară și de o importanță netăgăduită, ca îndreptar în practica pedagogică.

Abonamentul pe an e de 5 lei; și este a se adresa Administrației Revistei, la București, Str. Isvor 73 (România.)

* *Exces de zel.* Telegraful Român, urmărește cu atâta „interes“ publicațiunile din ziarul nostru, încât ne corectează greșelile de tipar și trage concluzii din câte-un lapsus calami. Acest zel „concurș“ al său însă face pe „Egyetértés“ să descopere: atacuri de ale ziarului „Tribuna Poporului“ contra I. P. S. Sale Mitropolitului Ioan Mețianu, în — „Biserica și Școala!“

Vorba fiind de o greșală strecurată în numărul trecut al ziarului nostru — anunțându-se anume, cumcă P. S. Sa Dl. Episcop diecesan fiind la Budapesta „prezidează ședințele delegațiunii și ale fundațiunii Gozsdu“, în loc de a se spune, întrucât privește partea a doua a informației, că P. S. Sa a luat parte la ședințele fundațiunii Gozsdu — facem rectificarea astăzi.

Atragem însă atenția confratelui sibiian asupra comediilor de comentarii provocate într-un ziar maghiar prin pripitul său pedantism fără noimă.

Mai domol!

Indreptări. În predica părintelui Moise Popoviciu publicată în nrul 17 al ziarului nostru, întocmită pentru Dumineca Samarinceni s'a strecurat următoarele erori:

Pagina 184 ordul 47 s'a scris: „Dar' Tu, Doamne, Dzeul nostru“ etc.; e a se ceti: „Ear' Tu Doamne Dzeul nostru“ etc. Pagina 184 lat. II șirul 40: ți-aș da ție apă curgătoare, ci apă duhovnicească; a se ceti: ți-aș da ție nu apă curgătoare, ci apă duhovnicească. La pag. 185 lat. I-a ordul 14 s'au repetat cuvintele: de hrană trupească. Mai jos dela ordul 14 cu 6 orduri în loc de: din potrivă, acela e mai mult un trimis Dzeesc un proroc drept; e a să ceti: din potrivă, acela e mai mult, e un trimis Dzeesc, — un proroc; drept ce etc. ect. Pagina 186 șirul 12 în loc de: Precum ați auzit iubiți creștini, Mântuitorul azi în cotro mergea etc.: e a să ceti: Precum ați auzit iubiți Creștini Mântuitorul ori în cătro mergea etc. Dela acest pasagi mai jos cu 8 orduri stă scris: Lucrurile pământesti să ne fie la cele ceresci etc.; a se ceti: „lucrurile pământesti să nu le socotim întru nimic, mintea noastră să ne fie la cele ceresci“ etc.

C o n c u r s e.

În conformitate cu înaltul decis Consistorial Nr. 2625—2734. ex. 1901, pentru îndeplinirea parohiei vacante de Cl. II, din comuna Chesinț — protopresbiteratul Lipovei — se escrie concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu această parohie sunt: 1. una sesiune parochială constătătoare din 30 jugere; 2. un intravilan parochial; 3. stola și birul usuat dela parochieni; pe cum și întregirea dela stat de după cualificațiunea personală a alegendului preot.

Recurenții sunt avisați: ca recursele lor instruite cu documentele de cualificațiune pentru parohii de cl. II, și adresate comitetului parochial din Chesinț, până la termenul sus indicat, să le subștearnă subscrierului protopresbiter în Lipova (Lippa), precum și cu observarea §-lui 18. din Regulamentul pentru parohii, în vr -o Duminecă ori sârbătoare, să se prezenteze în sfânta biserică din Chesinț, pentru a 'și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine VOICU HAMSEA, m. p. prot.

—□—

Amăsurat dispozițiunii Venerabilului Consistor diecesan de sub Nr. 4152 din 27 Iulie 1899, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului imbinat de paroch și învățător din parochia Topla, protopresbiteratul Belinț, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de preot-învățător sunt: 1. O sesiune de pământ arător de 30 jugere; 2. Stola usuată; 3. întregirea dela stat în suma de 574 coroane; 4. În calitatea de învățător: locuință constătătoare din o chilie și din bucătărie; grajd pentru vite; grădină de 1200□ și 86 coroane în bani.

Toate aceste venituri garantează o parohie bunișoară de clasa a III-a.

Reflectanții la acest post, cari au să fie absolvenți în regulă de s. teologie, sunt potțiți a-și așterne concursesele lor instruite conform Regulamentului pentru parohii comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiterat gr. or. român din Belinț (Belincz, Temes-megy.)

Preferiți vor fi cei cari, pe lângă studii teologice, au și studii speciale pedagogice

Concurenții, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, respective în oratorie și în slujba dumnezeiască, au să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în biserică din Topla.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB. m. p. protopresbiter gr.-or. român.

—□—